

jaku 30 letnemu orožniškemu kaplarju Jovanu Jovkoviču, v katerem ga je prosil za razgovor v gostilni. Pozvani je prišel, a je po razgovoru pred krčmo Bajagiču napovedal aretacijo. Bajagič je oddal na kaplarja iz samokresa dve strela, ki sta mu končala življenje na licu mesta. Iz Oplotnice je zbežal Bajagič k svoji dragi v Tepanje, kjer je osemkrat ustrelil skozi okno. Od osmih krogel je zadela samo ena, in sicer mater Ane Žučkove v roko. Ko je razljuteni Črnogorec izpraznil samokres, se je zgubil v noč in ga orožniška patrulja takoj po drugem krvavem dejanju ni mogla izslediti, dasi so se lotili zasledovanja orožniki iz vsega konjiškega okraja.

Divjaški bivši orožnik aretiran v Celju. Zgoraj poročamo o divjaštvi bivšega orožnika Bajagiča, ki je po dvojnem zločinu v Oplotnici in v Tepanju pobegnil peš v Celje in v Zidani most. Iz Zidanega mosta se je peljal v Rimske toplice, kjer je prenočil. V nedeljo, 12. marca, se je z jutranjim vlakom pripeljal v Celje in stopil v hotel Union, da bi se tam ustrelil. Preden je izvršil samomorilni namen, je bil aretiran od policije. Bajagič je pri zaslišanju vse priznal in obžaloval krvava dejanja.

Nasilni tast požigalec. V viničarski hiši ljutomerskega trgovca Matije Žitka v Ilovcu prebiva že nekaj let 60 letni viničar Zemljič. V njegovo družino se je priženil 25 letni viničar Rudolf Lipovec. Stari je začel zeta sumničiti in dolžiti, da ima nedovoljeno razmerje z njegovo 60 letno ženo. Zemljič je iz ljubosumnosti in v prepričanju odsekati zetu s sekirico nos in je požgal radi prepričanja z domačimi ob devetih zvečer komaj dve leti staro viničarsko poslopje, katero je pogorelo in so sosedje komaj rešili dve kravi in svinje. Požigalec je povzročil gospodarju 40.000 din škode ter si je po izvršenem zločinu sam končal življenje s pomočjo električnega toka. Ob cesti Babinci—Krapje je splezal na železni nosilec daljnovoda Ljutomer—Murska So-

Zelo je zadovoljna,
ker pere svoje perilo samo z milom, ki je prijetno, blago napravljeno pa iz odlične snovi — to je samo domače
OVEN TERPENTINOVNO MILO.

bota. Tok z napetostjo 10.000 voltov ga je pri dotiku žice z glavo ubil in je omahnil najbrž mrtev z nosilca na tla, kjer so ga pozneje našli.

Zagonetna velika tatvina oporoke z denarjem. Ivan Kunstič, v Celju umrl 93 letni upokojeni učitelj, je zapustil v svoji oporoki 40.000 din celjski Dijaški kuhinji in 60.000 din Olepševalnemu društvu. Ko je pa sodna komisija pregledala po smrti zapečateni Kunstičevo stanovanje, je našla prazno kuverto, v kateri je bil prej lastnoročno spisani testament. Z oporoko vred je sunil nekdo tudi denar, od katerega so našli v stanovanju rajnega le še 21.000 din, ki so bili razmetani na vse strani. Z zagonetno veliko tatvino se z vnemo ukvarja policija, da bi izsledila krivca.

Kaznjenec pobegnil. Rudolf Bianki je bil v Celju obsojen radi tatvin v Rakuševem skladišču na dveinpolletno ječo. Po prestani kazni v zaporih celjskega okrožnega sodišča bi ga bili poslali za tri leta v prisilno delavnico. V prvi polovici minulega tedna je Bianki skočil iz prvega nadstropja okrožnega sodišča v Celju in je srečno priletel na zemljo. Nato je preplezal zid in pobegnil proti jugu.

Huda poškodba pri napadu. Jožefa Moškona, 30 letnega posestniškega sina iz

Podsrede, sta napadla v noči na povratku iz vinograda dva brata, sinova nekega posestnika iz Podsrede. Z udarci s kolom sta ga tako obdelala, da so ga oddali v celjsko bolnišnico z dvakrat zlomljeno levico in z enkrat v komolecu strto desno roko.

Če preužitkarica predolgo živi. V občini Ajdovec pri Žužemberku na Kranjskem je izročila 60 letna Marija Koželj posestvo svoji sorodnici, katera se je poročila z Janezom Jazbinškom. Koželjeva si je izgovorila preužitek, kateri je postal s časom kamen spodtike ter prepričanje, ker je preužitkarica predolgo živela. Naenkrat se je raznesel glas, da je Koželjeva nenadoma umrla zaradi padca po stopnicah. Oblast je odredila sodno raztelesenje. Komisija je ugotovila, da je ženica res padla, si prebila lobanjo, a njeno truplo je bilo tudi polno modrih podplutb zaradi udarcev s topim predmetom. Aretirani Jazbinšek je priznal, da je spodnesel starki lestev, ko je šla na senik po otavo. Ženska je padla in si razbila lobanjo.

Izpred sodišča

Tatinska tolpa, ki je strahovala Haloze, obsojena. Nekaj let niso imele Haloze miru pred vlomilsko in tatinsko tolpo, katera je zagrešila 80 vlovov in je oškodovala

Kava iz ječmena

Pravo kavo iz ječmena je dobil neki učenjak, ki se peča z vonjem, ga lovi, tehta in preizkuša njegove lastnosti. Tako je spoznal, da je pravi okus kave v njenem vonju, ki se pri praženju kave v veliki množini zgubi in poslabša kavin okus. Zato je izdelal za praženje kave posebno napravo iz dveh valjastih zaprtih posod, ki sta zvezani med seboj s cevko. V eno posodo je dal surovo kavo, v drugo pa zmlet ječmen ter kavo začel pražiti; kavin vonj je odhajal po cevki v drugo posodo, kjer ga je zmlet ječmen vsrkaval in bil tako prepojen in nasičen z njim, da je pijača iz tega ječmena imela močnejši okus po kavi kot pijača iz prave kave. Strokovnjaki v pokušanju kave

V mrežah greha

Pred izlozbo je obstala in začela listati časopis. Ustavila se je pri domačih novicah. Prva novica se je glasila:

»David Grenhut, 72 letni starinar v Obrežni ulici, se je na podstrešju svoje hiše ustrelil. Prvotno so mislili, da je bil starec umorjen, ker je samokres ležal na tleh nekoliko oddaljen od trupla in ob rani na sencih ni bilo sledu o smodniku. Preiskovalni sodnik Hermingway pa je po zaslišanju domačih ugotovil, da se je starec sam ustrelil. Po njegovem mnenju je starec z iztegnjeno roko meril in sprožil ter po strelu vrgel od sebe orožje. Sin, Jakob Grenhut, ki je sodnik, je izjavil, da je bil oče zadnje čase zaradi neozdravljive bolezni zelo pobit. Pogreb bo oskrbela družina...«

Nina je poznala starega Grenhuta. Papir in cunj je kupoval od matere. Tako je bila zatopljena v čitanje, da spočetka niti ni slišala razgovora med gospo Pakensen in neko drugo žensko. Šele ko sta v razburjenosti začeli vpiti, kakor da bi bili obe gluhi, je prisluhnila.

»Ali res tako mislite?« je vprašala trgovka.

»Da!« je odvrnila druga ženska.

»Če je pa preiskovalni sodnik rekel, da je samomor.«

»Samomor! Seveda! Toda jaz vam drugo povem. Starega juda sem poznala kakih trideset let. Ni bilo bolj ljubeznivega človeka ko on. Vedno se je smeh-

ljal in je do vsakega imel prijazno besedo. Zakaj bi izvršil tak star človek samomor? Na to mi odgovorite!«

»Jaz sploh ne razumem, kako more kdo postati samomorilec?« je odvrnila trgovka. »Bolna sem, če samo pomislim na to.«

»Kakor sem rekla, to ni dokaz, da so samokres našli čisto pri žrtvi. Tu ni govora o samomoru. Verujte mi, da ima pri stvari nekdo drug roke vmes.«

Gospa Pakensen se je zgrozila.

»Kdo bi to bil?«

»Saj to je vprašanje!« je dejala druga skrivnostno. »To je vprašanje!«

»Oh, grozna stvar!«

»Stvar se najbrž nikdar ne bo pojasnila, ker tisti, ki je v stanu izvršiti tak zločin, je dovolj pretkan, da se ne pusti ujeti. Toda če bi bil storil to kak revež, bi ga gotovo obesili.«

»Oh, moj Bog!« je preplašeno pogledala trgovka. »Usmili se nas!«

Nina je napeto poslušala. Pogovor se ni tikal njenih zadev, a vendar je naredil nanjo čuden vtis.

Zvila je časopis in zamišljeno šla dalje. Misli je na starega Grenhuta in na samomora. Kaj je to, kar ljudi tira v smrt? Odkod vzamejo korajžje? Čutila je, da bi bila ona nesposobna za to. Tudi Stefan bi ne mogel izvršiti samomora. Kazimir bi bil prej sposoben za kaj takega, ker je ošaben in odločen. Če kaj sklene, to tudi izvrši. Od časa do časa je bil

PROSVETNI DOM NA PREVALJAH — NARODNA ZADEVA!

številne posestnike za 150.000 din. Pred kazenskim senatom v Mariboru so bili sredi minulega tedna obsojeni: 74 letni posestnik Franc Habrko na tri leta strogega zapor, 61 letni posestnik Blaž Bosilji na tri mesece strogega zapor, 27 letni viničar Štefan Hrženjak na deset mesecev zapor, 31 letna delavka Barbara Vajt na dve leti strogega zapor, 33 letni delavec Rudolf Hrženjak na dve leti in šest mesecev strogega zapor, 34 letni delavec Fr. Vajt na dve leti in šest mesecev strogega zapor, 39 letni delavec Štefan Prašnički na dve leti in šest mesecev robije.

Obsodbi radi uboja. Radi uboja sta bila v minulem tednu obsojena: 19 letni Anton Pehar iz Leskovca je dobil štiri leta strogega zapor, ker je lani 6. avgusta ubil Ivana Heriča; Viktorja Bigeca z Rodnega vrha so obsodili na triletni strogi zapor, ker je 20. decembra 1938 s polenom pobil Lovra Vidoviča ter ga usmrtil.

Slovenska Kraljina

Murska Sobota. Zveza poljedelskih delavcev (ZPD) je imela veliko zborovanje v nedeljo, dne 12. marca, v Murski Soboti. Pred zborovanjem se je vršil redni občni zbor ZPD na Glavnem trgu. Iz poročila odbora je razvidno, da šteje zveza 10.126 članov in je tako ena najmočnejših organizacij, ki je vredna vse pozornosti in podpore. Po občnem zboru se je vršilo veliko zborovanje, na katerem so govorili: g. minister F. Snoj, zastopnik bana dr. Karlin, g. poslanec Fr. Bajlec, predsednik Zveze združenih delavcev iz Ljubljane, banski svetnik in župan g. Hartner iz Murske Sobotice, g. kaplan Škraban Janko, novi predsednik ZPD g. Novak in g. Kerec. Zborovanje je pokazalo, da se gotovi elementi zama bori proti ZPD, ker je ta zveza edino prava kr-

ščanska in narodna organizacija našega sezonskega delavstva.

Murska Sobota. Po poletnem vaznem redu dobimo nov vlak, ki pride iz Ormoža ob 0.15, a iz Sobotice odhaja ob 0.40, kar bo zelo dobrodošlo posetnikom Murske Sobotice onstran Mure, da se bodo lahko še ponoči vrnili na svoje domove. — Kolodvorska ulica, ki je dolgo časa bila vsa razkopana, nad čemer so se spodtikali razni dopisniki, je končno urejena. Le valjar s svojo enakomerno pesmijo se še spreha po njej, da opravi zadnje opravilo. — V ponedeljek, 5. marca, je bil kramarski sejem, na katerem se je radi obilnega obiska izvršilo mnogo kupčij. Živinskega sejma ni bilo, ker se po nekaterih krajih tukajšnjega okraja ponovno javlja živalska kužna bolezen sli-navka.

Sobota. Fantovski odsek v Murski Soboti bo priredil na predvečer praznika sv. Jožefa ob 20 fantovsko akademijo. Na sporedu je več točk: Jožefovo — praznik dela, proste vaje članov in mladcev, govor, deklamacija in lepa socialna igra. Pester in dobro pripravljen spored sam vabi Sobotane in okoličane na akademijo. Pridite in pogledajte, kaj delamo in kaj hočemo.

Sobota. Za praznik sv. Jožefa bo imel fantovski odsek skupaj z vsemi fanti in možmi duhovne vaje. Duhovne vaje vodi Martinišče v Soboti. Na praznik sam bo skupno sv. obhajilo vseh naših fantov in mož v farni cerkvi ob 8. Sv. Jožef, patron sv. Cerkve in zgled tihga dela za duše, naj blagoslovi naše delo in trud!

Turnišče. Ideja napeljuje električnega toka v Turnišče dobiva vedno večji razmah, zato upamo, da bo ta upravičena želja v bližnji bodočnosti prišla do uresničenja. Vršila se je že tozadevna seja, a radi že znanega nespornostnega ni prišlo do zaključka. Toda tu gre za splošno dobrobit občanov, ki je mnogo važnejša kot osebne zadeve posameznikov, zato je treba iti preko teh in čimprej izposlovati, da dobimo boljše, cenejše in bolj zdravo luč. Stvar ne bo težka, ker nam bo šla kr. banska uprava pri elektrifikaciji na roko.

Turnišče. Minuli teden med opoldanskim odmorom se je neki pokvarjeni fant splazil v trgovino Klepec Jožefa ter iz zaprte blagajne odnesel 450 din. Pri tem delu ga je opazovala neka v bližini

se nahajajoča ženska ter jo šla to povedat trgovcu. Po ugotovitvi, da je iz blagajne zmanjkal denar, se je začelo zasledovanje storilca, ki je hotel pobegniti na kolesu, a zasledovalcem se je posrečilo ga ujeti in izročiti orožnikom, ki so mu denar odvzeli in ga predali oblastvi. — V ponedeljek, 5. marca, je bilo pri nas zborovanje zveze poljedelskih delavcev, katerega se je udeležilo mnogo poslušalcev, ki so izvajanjem govornikov pazljivo sledili.

Ciganska nadloga. Iz Vanče vasi pišejo: Ko so postali lepi dnevi, hodijo kmetje v gozdove, sekajo drva ter grabijo listje. Ko pride človek v gozd, se užalosti. Tu stoji odsekano drevo, meter visoko, tam pol metra itd.; odsekani kos stoji oguljen, vejevje leži razmetano naokoli. Kdo to dela? Naša največja nadloga: cigani. Gozdovi izgledajo tako, kot bi po njih sekale granate. V jesen odnesejo cigani kmetom na polju krompir, koruzo, zelje, tikve in druge poljske pridelke, sedaj pozimi pa drva. Ni dovolj, da bi odnesli suho vejevje, ampak sekajo stoječa drevesa, najraje akacijo in jesenovec. Siromak kmet, kateri ima košček gozda, ga skrbno čuva, si goji drevesa in jih hrani za bolj slaba leta. Ko pa pride v gozd, ga zgrabi žalost in jeza, ko vidi, da so mu cigani posekali drevesa, katera je že leta hranil in gojil. Prosimo naša narodna poslanca, naše banske svetnike in oblast, da nekaj ukrepejo proti ciganom. Dobro bi bilo, da bi spravili cigane na kak ločen kraj in da bi se jim tam dalo delo. Če pa je to nemogoče, prosimo oblast, da bi ciganom posvečala vso pažnjo in jih kaznovala tudi za ukraden les. Siromaka kmeta vse tare in stiska, povrh tega pa je nad njim še ciganska nadloga. Pri nas je posebno dosti ciganov, samo v naši vasi jih je deset hiš, v sosednji vasi Borejcih je tudi precej hiš. Ako si kje zaslužijo kak dinar, ga rajše zapijejo; drv si ne kupijo, marveč vse znesijo iz naših gozdov. Živimo v lepem kraju, okoli nas je lepa ravnina in krasota, slabo pa je to, da živimo med ciganji.

Vanča vas. Letošnji predpust smo se slabše ženili kot druga leta. Samo štirje so bili tako korajžni, da so se oženili, en par se je oženil v vasi, ena nevesta je prišla iz soboške fare, ena pa je odšla na Petajnce. Pred par leti smo imeli

bolestno pobit. Ob takih prilikah je vse sovražil, celo zrak, ki ga je vdihaval.

»Kako dobro bi bilo, če bi izvršil samomor!« jo je prevzelo. V naslednjem trenutku se je začela sramovati zaradi te misli.

»Ne, ne! Nisem mislila resno!« si je oporekala. Toda njene misli so se kar naprej povračale k temu predmetu in nazadnje je ravnodušno dejala: »Če stori, je njegovo zlo. Kaj me briga! Če je tako nespameten, da izvrši samomor, je njegova stvar.«

Misel na Kazimirov samomor jo je polagoma tako prevzela, da je bila prepričana, da se bo prej ali slej gotovo uresničila.

7.

Ta večer je Štefan točno ob sedmih prišel pred Ninino stanovanje. Na sebi je imel novo belo srajco, novo svetlosivo obleko in nove rjave čevlje. Vse to je kupil na obročno odplačevanje.

Pozvonil je pri hišnih vratih in čakal. Hiša je bila tiha. Kmalu je zaslišal trde korake in Kazimirov glas.

»Nina, odideš?«

Odgovora Štefan ni slišal.

Kazimir je sedaj bolj ostro vprašal:

»Kam greš?«

Nina je odgovorila:

»Kaj vas briga!«

Nato so se zaslišali nagli koraki. Čez čas so se

vrata odprla. Nina je prišla. Oklenila se je Štefanove roke in rekla:

»Pojdiva!«

Nina še nikdar ni bila tako lepa. Na sebi je imela lahko belo obleko. Lase je imela zvezane z belim trakom. Obraz ji je rdel, oči so nenavadno sijale.

»Ta Kazimir me bo nagnal v obup!« je razburjeno dejala. »Dalje ne bom mogla vzdržati. Veš, kaj je rekel? Da mi ne dovoli s teboj hoditi. Potem je vprašal, kam bom šla in jaz sem mu odgovorila, da ga to nič ne briga. Nisem njegova sužnja!«

Štefan jo je pobožal po roki.

»Ne meni se za njegove besede! Ne bo naju dolgo jezil. Nekega dne ga bom vrgel iz hiše, potem bo pa mi.«

»On misli, da če pri nas stanuje, sme delati z menoj, kar hoče. Toda povedala sem mu, da tega ne bo več trpela, in če me imaš le nekoliko rad, tudi tebi ne sme biti vseeno njegovo postopanje z menoj.«

Glasno je govorila in Štefan je videl, da ju ljudje opazujejo. Prišla sta do stare hiše, ki je bila v precej ubogem stanju. V nadstropju so stanovale štiri družine, v pritličju pa je bila trgovina s poljskimi pridelki, poleg nje pa manjša branjarija. To je bila hiša Davida Grenhuta. Ob vходу je visela tabla z napisom:

JAKOB GRENHUT
mirovni sodnik

se zatrjevali, da boljše kave še nikdar niso pili.

Nenavadna eksplozija

V Gommernu na Saškem so doživeli v tamkajšnji ljudski šoli čuden dogodek. Nekateri učenci se je hudo pregrešili in bi moral biti za to v sporazumu z očetom kaznovan. Ko je učitelj položil dečka čez koleno in ga krepko udaril po zadnjici, je naenkrat silno počilo, skozi razred je šinil ognjeni žarek in nastal je — peklenški smrad. Učitelj je spustil učenca, ki se je ves tresoč zgrudil na tla. Po razredu je zavilaval velik strah, dokler ni izbruhnil glasen smeh in kroket. Učenec je imel v zadnjem hlačnem žepu raketo, ki je že po prvem udarcu močno učiteljeve roke eksplozirala. K sreči ni bil nihče poškodovan.

(Dalje sledi)